

# Naturtypekartlegging etter NiN i Sandnes kommune, 2025



## Sandnes kommune, Rogaland fylke

Christine Olson, Katrine Brynildsrud, Kaj-Andreas Hanevik, Knut Børge Strøm, Metteline Dydland og Ragnhild Svensen Stokka

# Naturtypekartlegging etter NiN i Sandnes kommune, 2025

Ecofact rapport: 1214

[www.ecofact.no](http://www.ecofact.no)

<b>Referanse til rapporten:</b>	Olson, C., Brynildsrud, K., Hanevik, K.-A., Strøm, K. B., Dydland, M., Stokka, R.S. 2025. Naturtypekartlegging etter NiN i Sandnes kommune, 2025. Ecofact rapport 1214.
<b>Nøkkelord:</b>	Naturtyper, NiN2, gammel fattig edellaauvskog, hule eiker, kystlynghei, rødlistearter
<b>ISSN:</b>	1891-5450
<b>ISBN:</b>	978-82-8469-214-2
<b>Oppdragsgiver:</b>	Sandnes kommune
<b>Prosjektleder hos Ecofact AS:</b>	Knut Børge Strøm
<b>Prosjektmedarbeidere:</b>	Christine Olson, Katrine Brynildsrud, Kaj-Andreas Hanevik, Knut Børge Strøm, Metteline Dydland, Ragnhild Svensen Stokka
<b>Kvalitetssikret av:</b>	Knut Børge Strøm
<b>Forside:</b>	Gammel fattig edellaauvskog ved Sviland Foto: Metteline Dydland

[www.ecofact.no](http://www.ecofact.no)

## INNHOOLD

<b>FORORD</b> .....	<b>3</b>
<b>SAMMENDRAG</b> .....	<b>4</b>
<b>1 INNLEDNING</b> .....	<b>5</b>
<b>2 METODE</b> .....	<b>5</b>
2.1 FORARBEID .....	6
2.2 ETTERARBEID .....	6
2.3 FORHOLDET MELLOM NATURTYPER KARTLAGT ETTER MILJØDIREKTORATETS INSTRUKS OG NATURTYPER KARTLAGT ETTER UTGÅTT KARTLEGGINGSMETODE .....	6
2.4 DATA FRA NATURTYPEKARTLEGGINGEN .....	7
<b>3 RESULTAT</b> .....	<b>7</b>
3.1 LUTSI-ØYKJAFJELLET .....	7
3.2 MELSHEI-BRÅSTEIN .....	8
3.3 SVILAND ØST .....	10
3.4 SKARA .....	11
3.5 STRONDA .....	12
3.6 LURAHAMMAREN .....	13
3.7 LURA – GRØNSKEMYRA OG RIAREN .....	14
3.8 RØDLISTEDE ARTER .....	15
3.9 FREMMEDE ARTER .....	15
<b>4 REFERANSER</b> .....	<b>16</b>
4.1 NETTBASERTE KILDER .....	16
4.2 SKRIFTLIGE KILDER .....	16

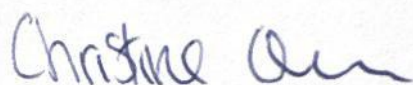
## FORORD

Ecofact AS har blitt engasjert av Sandnes kommune til å kartlegge deler av kommunen for å identifisere naturtyper etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. Feltarbeidet ble utført i feltsesongen 2025, innen utgangen av oktober.

Ecofact takker for et godt samarbeid!

Bodø

27.11.25



Christine Olson

## SAMMENDRAG

### Introduksjon

---

Sandnes kommune engasjerte Ecofact AS for å kartlegge naturtyper etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (NiN 2.3) i åtte delområder i kommunen. Formålet var å identifisere forvaltningsrelevante naturtyper og rødlistede naturtyper, samt registrere rødlistede og fremmede arter i kartlagte naturtyper. Alle kartleggingsområder er systematisk undersøkt for forekomst av naturtyper.

Kartleggingen ble gjennomført i løpet av feltsesongen 2025, i perioden juni-oktober.

### Resultat

---

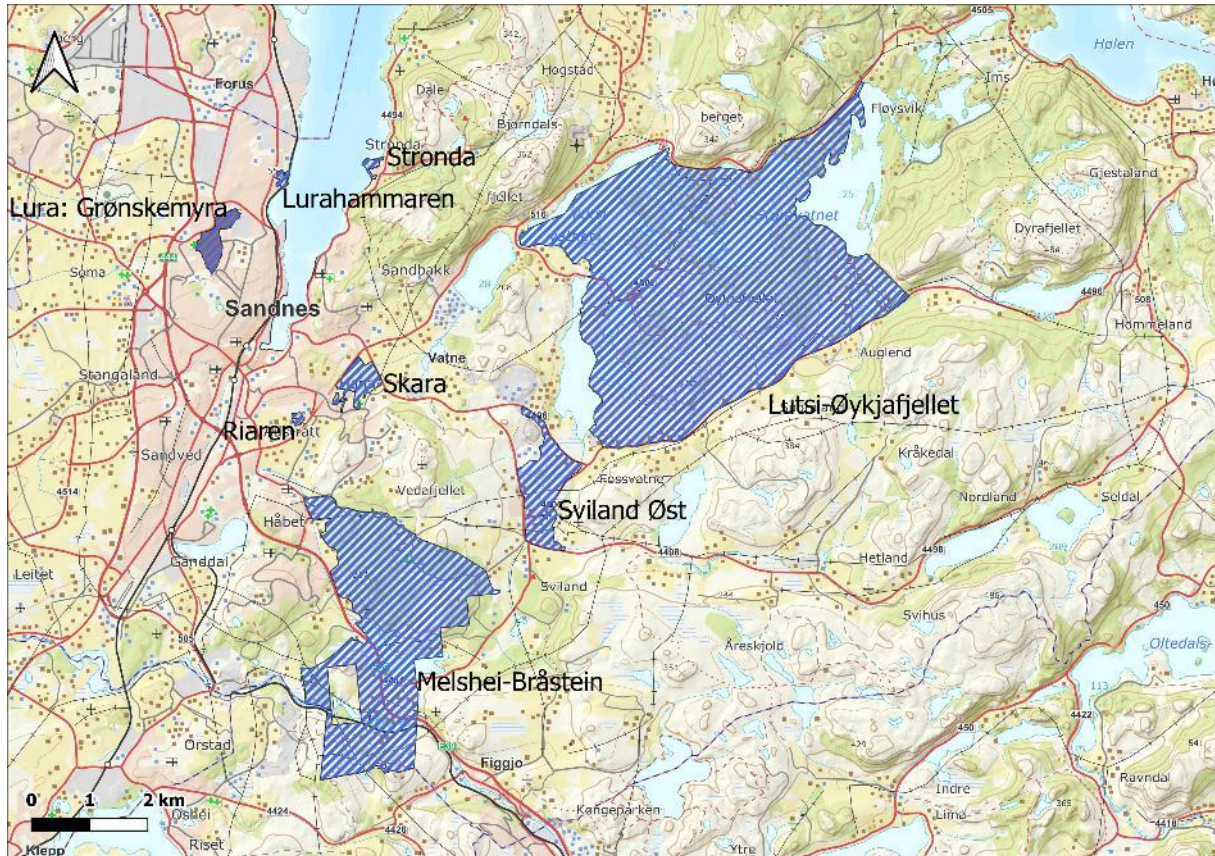
Det ble registrert 398 naturtypelokaliteter innenfor kartleggingsområdene. En naturtypelokalitet er en enkeltforekomst av en naturtype. De mest utbredte naturtypene var hule eiker og kystlynghei, men det ble også registrert åpen flomfastmark, flomskogsmark, gammel fattig edellauvskog, gammel lågurtospeskog, rik svartorsumpskog, naturbeitemark og hagemark.

Fire rødlistede arter ble registrert under kartleggingen. Disse var ask (sterkt truet – EN), alm (EN), korallkjuke (VU) og grå punktlav (NT).

Kartleggingsområdet hadde også stor forekomst av fremmede arter, spesielt sitkagran (SE), mispelarter og spireaarter.

## 1 Innledning

Sandnes kommune har engasjert Ecofact AS for å gjennomføre en kartlegging etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper som er rødlistede, spesielt dårlig kartlagt og som har viktige funksjoner i et økosystem (NiN 2.3) i deler av kommunen. Arealene som er inkludert i kartleggingen inkluderer et større område ved Lutsi-Øykjafjellet og Melshei-Bråstein, samt de mindre områdene Stronda, Skara, Riaren, Lurahammaren og Grønskemyra på Lura. Samlet sett har kartleggingsområdene et areal på 29,6 km<sup>2</sup>.



Figur 1.1: Kartleggingsområdene i Sandnes kommune omfatter åtte kartleggingsområder av varierende størrelse. De undersøkte områdene vises med blå skraver.

## 2 Metode

Naturtypekartleggingen er utført etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (2024) og naturtyper som kartlegges er enten rødlistede, spesielt dårlig kartlagt eller har en sentral økosystemfunksjon. Kartleggingsinstruksen er basert på systemet Natur i Norge (NiN) versjon 2.3, som er det offisielle systemet for å beskrive, klassifisere og kartlegge naturvariasjon på en helhetlig måte. I tillegg til at områdene er undersøkt for naturtyper, er også fremmede og rødlistede arter registrert der de forekommer i kartlagte naturtyper (Artsdatabanken 2018 og 2021). Kartleggingen ble utført i løpet av feltsesongen 2025 (juni-oktober), og alle polygoner vil sendes til godkjenning hos Miljødirektoratet innen 20. desember 2025. Registrerte fremmede og rødlistede arter vil rapporteres til Artsobservasjoner.

## 2.1 Forarbeid

Eksisterende kunnskapsgrunnlag i hvert enkelt område ble gjennomgått i forkant av feltarbeid. Dette inkluderer bruk av NiN-web for å sjekke kalknivå og tidligere registreringer av arter og naturtyper kartlagt etter den eldre og utgåtte metoden til Direktoratet for naturforvaltning; DN-håndbok 13. Arealressurskart fra NIBIO, grunnkart fra NGU og oversikt over spredeareal (Temakart-Rogaland) ble undersøkt for å ha kjennskap til grunnlaget for vegetasjonen. Avhengig av hvilket areal den enkelte kartlegger planla å undersøke den aktuelle uken eller dagen, ble gjerne ulik relevant litteratur som beskriver økologi og artsmangfold i ulike naturtyper sjekket. Historiske flyfoto har blitt benyttet aktivt i gamle kulturlandskaps-områder for å registrere tidligere bruk av områdene.

## 2.2 Etterarbeid

Før levering av naturtypedata til Naturbase gjennomgås alle kartlagte naturtyper og det skrives en tekstlig beskrivelse om tilstand og naturmangfold til hver naturtype. Det utføres en teknisk sjekk av at tilstand og naturmangfold er riktig i henhold til registrerte variabler i NiN-web, som er et verktøy utviklet av Miljødirektoratet. I tillegg blir det gjort en intern kvalitetssikring av alle naturtypedata.

## 2.3 Forholdet mellom naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks og naturtyper kartlagt etter utgått kartleggingsmetode

Det er kartlagt flere naturtypelokaliteter etter den eldre og utgåtte metoden DN-håndbok 13 (heretter omtalt HB13) innenfor kartleggingsområdene. Slike eksisterende HB13 naturtypelokaliteter gir i hovedsak kun en pekepinn på hvilke naturtyper som kan finnes i et område, og er ikke en fasit på hva som kan tas ut av naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets instruks som følger NiN2.

Årsaken til dette er at kriteriene for hvilke naturtyper som skal kartlegges er forskjellig mellom dagens anerkjente kartleggingsmetode og den utgåtte metoden DN-håndbok 13. Kartlegging etter Miljødirektoratets instruks etter NiN2 er et mer nøyaktig og detaljert kartleggingssystem som setter høyere krav til både nøyaktighet, detaljeringsgrad og etterprøvbarhet enn tidligere. I noen tilfeller vil det finnes naturverdier i en HB13 naturtypelokalitet som også vil fanges opp etter Miljødirektoratets instruks, men da er det vanlig at avgrensning til naturtypelokaliteten endres noe. I andre tilfeller hvor en HB13 naturtypelokalitet *ikke* oppfyller kriteriene til å bli kartlagt som en naturtype etter instruks, så skyldes dette ofte at naturtypelokaliteten har utgått (f.eks. en naturbeitemark som i nyere tid har blitt gjødslet) eller at instruksene stiller mer nyanserte krav. Ecofact erfarer at gamle HB13-registreringer ofte ikke samstemmer med instruksene, eksempelvis at naturtypelokaliteten er kartlagt som skogsmark, når det egentlig er semi-naturlig mark i en fremskredet suksesjonsfase, at registrert kalknivå er feilvurdert, eller at alder på skog er overvurdert.

I gjeldene prosjekt er det endret på noen slike naturtypelokaliteter basert på forklaringer gitt ovenfor. Dette gjelder i hovedsak naturbeitemark som er gjødslet opp i nyere tid og skogtyper som er kartlagt på nytt med høyere nøyaktighet og mindre utstrekning. Naturtypen «Viktig

bekkedrag» som ble kartlagt etter HB13 kartlegges dersom det er naturtyper innenfor avgrensningen som oppfyller kravene til naturtyper etter Miljødirektoratets instruks.

## 2.4 Data fra naturtypekartleggingen

Resultatene fra naturtypekartleggingen vil bli tilgjengelig for alle fra Miljødirektoratets *Naturbase* (kartlag «Naturtyper på land (NiN)»), og som nedlastbar karttjeneste i Kartverkets *Geonorge* og Miljødirektoratets *Naturbase* i løpet av første halvdel av 2026.

Områdene som er systematisk undersøkt for forekomst av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks dokumenteres med et eget dekningskart i *Naturbase*. For hver enkeltforekomst av en naturtype (naturtypelokalitet heretter) finnes det et faktaark med en nærmere beskrivelse av hva som ble registrert i naturtypelokaliteten. Faktaarket finner man ved å klikke på naturtypelokaliteten i *Naturbase*. Hver naturtypelokalitet blir gitt en verdi for tilstand og naturmangfold i lokaliteten. Til sammen utgjør disse verdiene naturtypelokalitetens lokalitetskvalitet. Lokalitetskvaliteten varierer fra *lav kvalitet* til *moderat, høy og svært høy kvalitet*.

## 3 RESULTAT

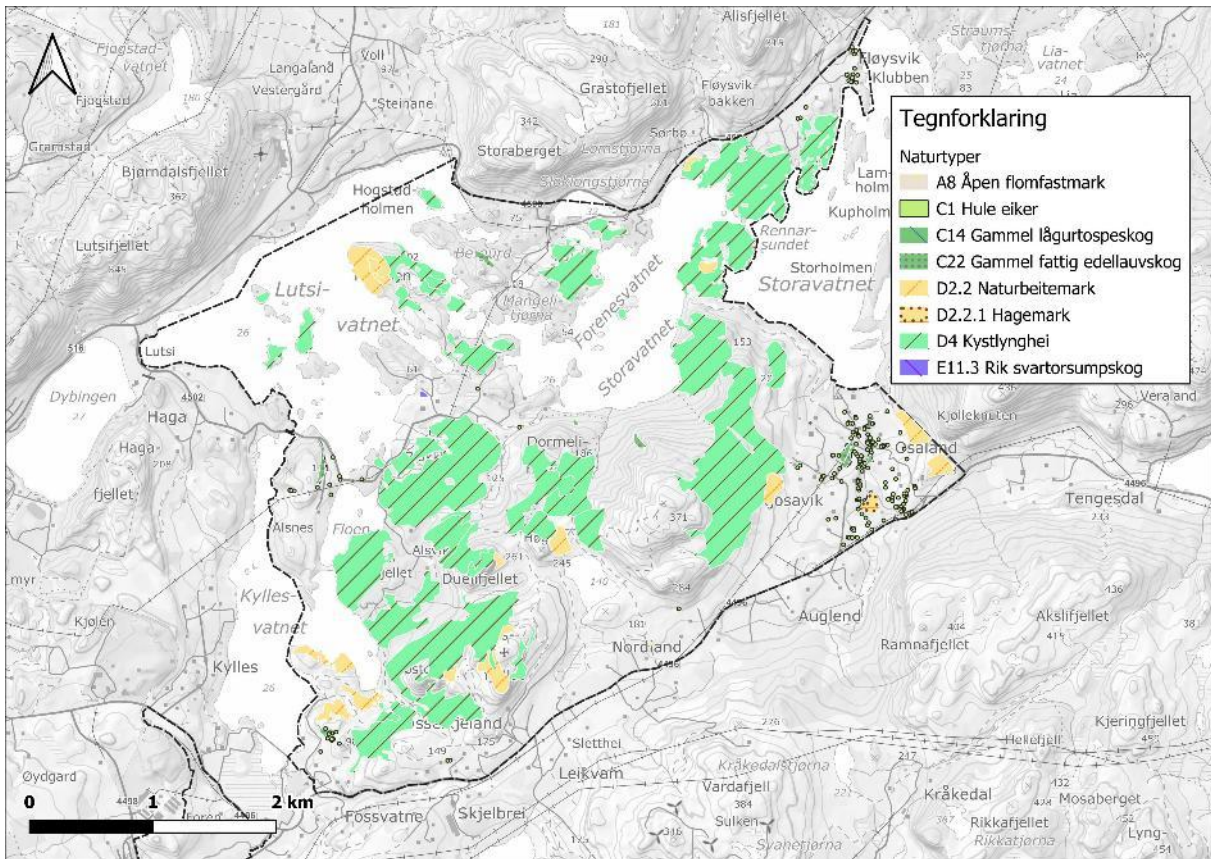
I følgende underkapitler gjøres det en kort oppsummering av naturtypefunn og artsfunn per kartlagte område. Status for naturtypen følger Norsk rødliste for naturtyper (2021) og utvalgsriterier for kartlegging fra Miljødirektoratets instruks (2024).

### 3.1 Lutsi-Øykjafjellet

Det ble kartlagt 321 naturtypepolygoner innenfor prosjektområdet Lutsi-Øykjafjellet, fordelt på åtte forskjellige naturtyper. Det ble kartlagt et stort antall hule eiker, spesielt sør i prosjektområdet, rundt Osaland og Kjosavik. I tillegg ble det kartlagt noe åpen flomfastmark, gammel fattig edellauvskog og én gammel lågurtospeskog. Videre var det større områder med semi-naturlige naturtyper preget av lang tids hevd, der kystlynghei var vanligste naturtype. Naturbeitemark og hagemark ble også registrert.

Tabell 3.1. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Lutsi-Øykjafjellet.

Naturtype	Antall polygoner	Status
A8 Åpen flomfastmark	4	Nær truet (NT)
C1 Hule eiker	252	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog
C14 Gammel lågurtospeskog	1	Sentral økosystemfunksjon
C22 Gammel fattig edellauvskog	9	Sentral økosystemfunksjon
D2.2 Naturbeitemark	18	Sårbar (VU)
D2.2.1 Hagemark	1	Sårbar (VU)
D4 Kystlynghei	35	Sterkt truet (EN), utvalgt naturtype
E11.3 Rik svartorsumpskog	1	Sårbar (VU)



Figur 3.1. Kartlagte naturtyper i prosjektområdet Lutsi-Øykjafjellet.



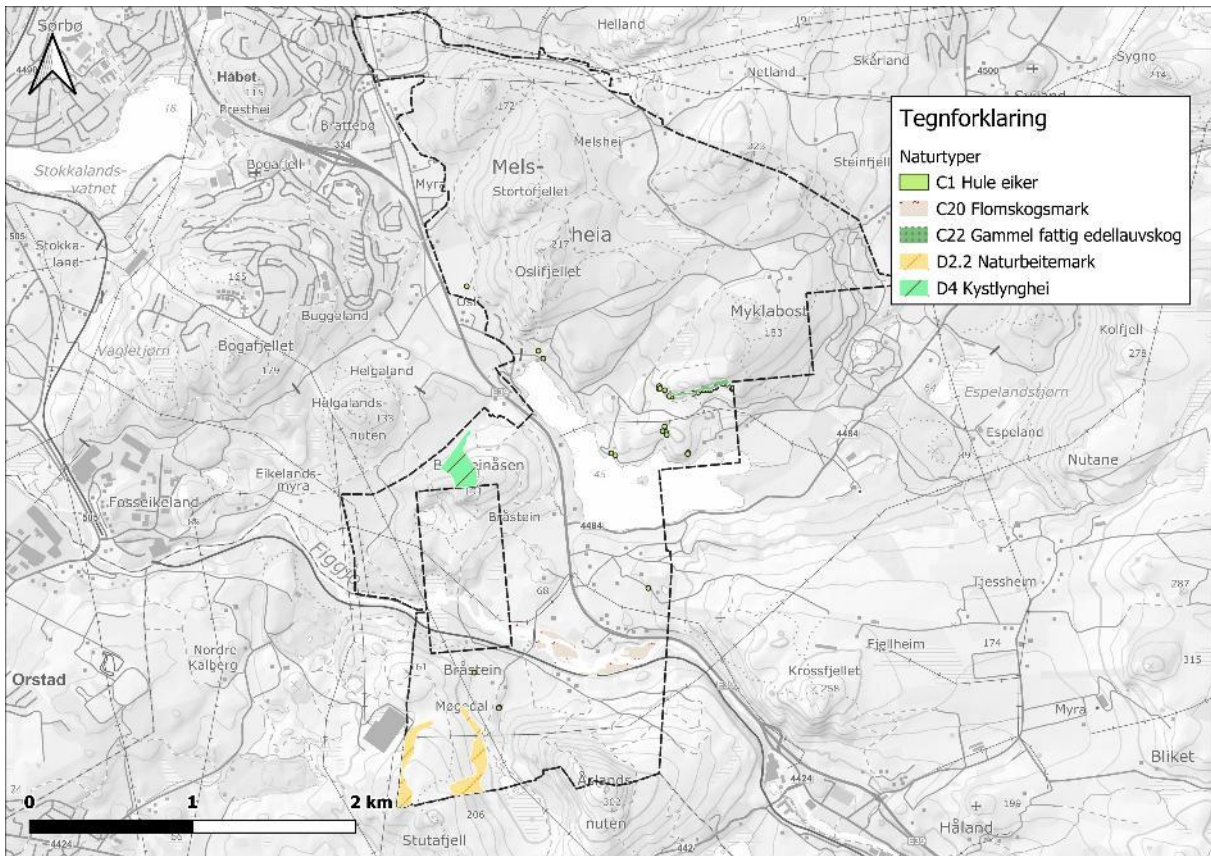
Figur 3.2. T.v. Kystlynghei i brakkleggingsfase. T.h. Hul eik med omkrets over 3 m ved Kjosavik. Foto: Ecofact.

### 3.2 Melshei-Bråstein

Det ble kartlagt 50 naturtypepolygoner innenfor prosjektområdet, fordelt på fem forskjellige naturtyper. Det finnes flere områder med plantet skog og intensivt drevet jordbrukslandskap. De hule eikene er i stor grad knyttet til jordbrukslandskapet, men det finnes også en stor forekomst av hule eiker i lokaliteten med gammel fattig edellauvskog. Langs Figgjo er det kartlagt syv lokaliteter med flomskogsmark. Sør i området er det kartlagt to naturbeitemarker og en kystlynghei.

Tabell 3.2. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Melshei-Bråstein.

Naturtype	Antall polygoner	Status
C1 Hule eiker	39	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog
C20 Flomskogsmark	7	Sårbar (VU)
C22 Gammel fattig edellauvskog	1	Sentral økosystemfunksjon
D2.2 Naturbeitemark	2	Sårbar (VU)
D4 Kystlynghei	1	Sterkt truet (EN), utvalgt naturtype



Figur 3.3. Kartlagte naturtyper i prosjektmrådet Melshei-Bråstein.



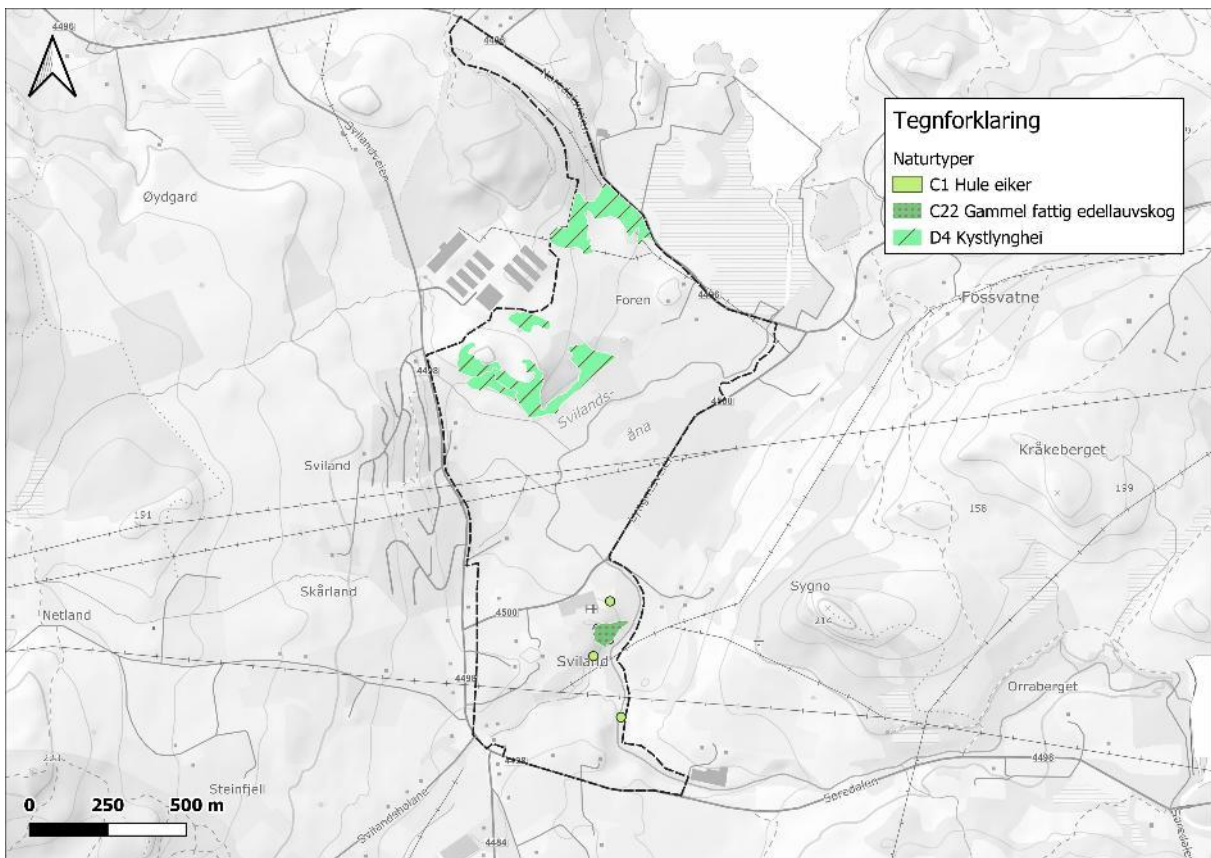
Figur 3.4. T.v. Gammel fattig edellauvskog med stor forekomst av hule eiker. T.h. Flomskogsmark ved Figgjo. Foto: Ecofact.

### 3.3 Sviland Øst

Det ble kartlagt 14 naturtypepolygoner fordelt på tre naturtyper innenfor Sviland-Øst. De fleste av de hule eikene ble funnet i naturtypen gammel fattig edellauvskog, elles ble det kartlagt noen hule eiker rundt Sviland kapell. I den nordlige delen av prosjektområdet ble det kartlagt kystlynghei. Sør for Løberget er kystlyngheia delt opp i to polygoner. Årsaken til dette er at den sørligste er i sein gjenvekstsuksesjonsfase. Den får dermed svært redusert lokalitetskvalitet og skal kartlegges for seg selv. Det er i tillegg til de nevnte naturtypene funnet naturkvaliteter langs Svilandsåna som ikke fanges opp av gjeldende metodikk, men som bør nevnes. Deriblant store svartortrær.

Tabell 3.3. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Sviland Øst.

Naturtype	Antall polygoner	Status
C1 Hule eiker	9	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog
C22 Gammel fattig edellauvskog	1	Sentral økosystemfunksjon
D4 Kystlynghei	4	Sterkt truet (EN), utvalgt naturtype



Figur 3.5. Kartlagte naturtyper i prosjektområdet Sviland Øst.



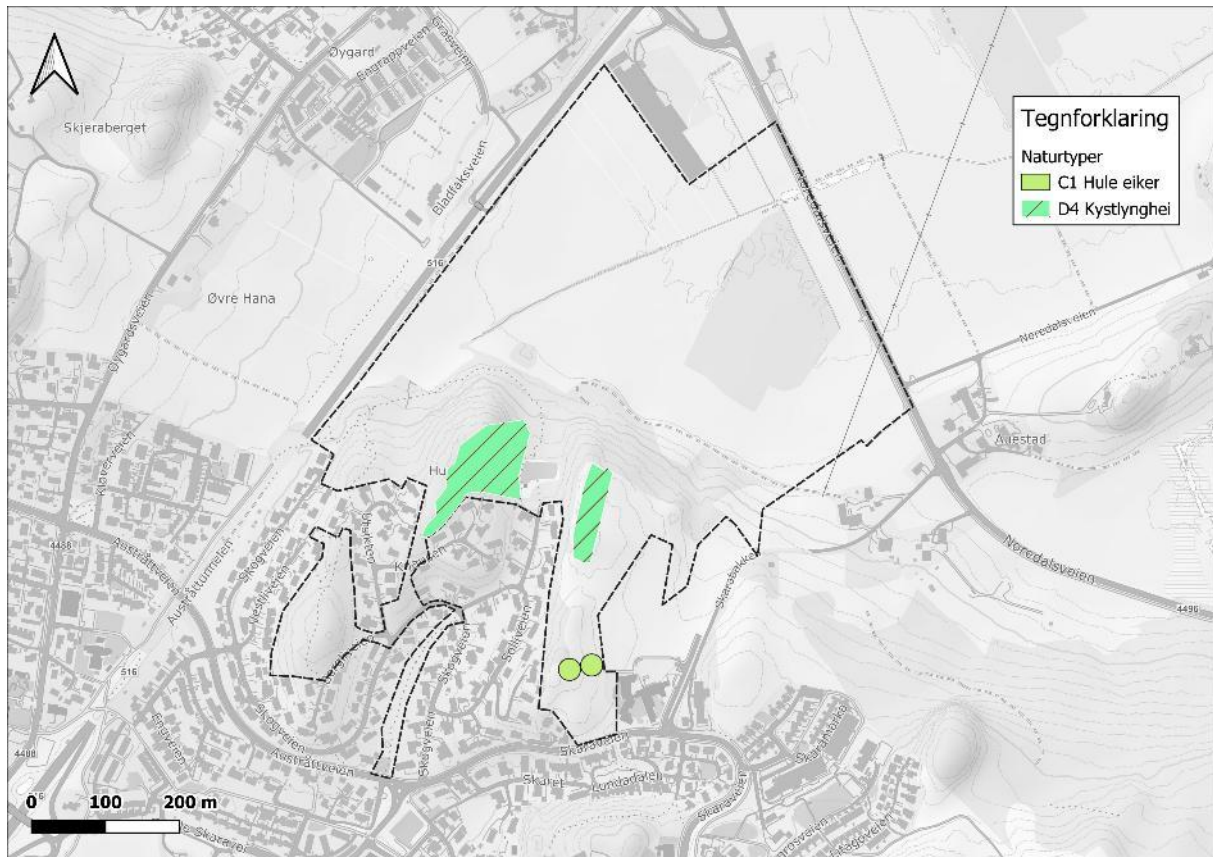
Figur 3.6. Kystlynghei på Sviland. Foto: Ecofact.

### 3.4 Skara

Det ble kartlagt fire naturtypepolygoner fordelt på naturtypene hule eiker og kystlynghei innenfor prosjektområdet Skara.

Tabell 3.4. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Skara.

Naturtype	Antall polygoner	Status
C1 Hule eiker	2	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog
D4 Kystlynghei	2	Sterkt truet (EN), utvalgt naturtype



Figur 3.7. Kartlagte naturtyper i prosjektområdet Skara.



Figur 3.8. T.v. Kystlynghei i gjengroing. T.h. Hul eik med omkrets på 320 cm. Foto: Ecofact.

### 3.5 Stronda

Det ble kartlagt syv naturtypepolygoner av naturtypen hule eiker i prosjektområdet Stronda. Alle eikene er under 250 m i omkrets og én er synlig hul.

Tabell 3.5. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Stronda.

Naturtype	Antall polygoner	Status
C1 Hule eiker	7	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog



Figur 3.9. Kartlagte naturtyper i prosjektmrådet Stronda.



Figur 3.10. T.v. Hul eik med små barksprekker. T.h. Hul eik med synlig hulrom. Foto: Ecofact.

### 3.6 Lurahammaren

Det ble kartlagt to naturtypepolygon på Lurahammaren, én lokalitet med hule eiker og én lokalitet med kystlynghei. Et område var inngjerdet og ble derfor ikke befart. Potensialet for funn av naturtypelokaliteter innenfor dette området vurderes som lavt.

Tabell 3.6. Oversikt over kartlagte naturtyper, antall polygoner og status for Lurahammaren.

Naturtype	Antall polygoner	Status
C1 Hule eiker	1	Sentral økosystemfunksjon, utvalgt naturtype om den ikke står i skog
D4 Kystlynghei	1	Sterkt truet (EN), utvalgt naturtype



Figur 3.11. Kartlagte naturtyper i prosjektområdet Lurahammaren.



Figur 3.12. T.v. Kystlynghei i sein gjenvekst. T.h. Hul eik. Foto: Ecofact.

### 3.7 Lura – Grønskemyra og Riaren

Innenfor de to prosjektområdene Lura – Grønskemyra og Riaren ble det ikke kartlagt naturtyper etter Miljødirektoratets instruks.

### 3.8 Rødlistede arter

Alle registreringer av rødlistede arter fra kartleggingen blir tilgjengelige i tjenesten Artskart. Artsdatabankens eksperter vurderer om artene i Norge er truet, det vil si om de minker kraftig i antall eller er fåtallige, og dermed står i fare for utryddelse. Kategoriene som omfatter rødlista er arter som vi mangler data om (DD-kategori), er nær truet (NT-kategori), sårbar (VU-kategori), sterkt truet (EN-kategori), kritisk truet (CR-kategori) og arter som er regional utdødd (RE-kategori).

Det ble kartlagt fire rødlistearter under kartleggingen. Disse var ask (sterkt truet – EN), alm (EN), korallkjuke (sårbar – VU) og grå punktlav (NT). Ask og alm er vanlig forekommende i regionen. Korallkjuke er relativt sjelden i Rogaland og er fra tidligere registrert kun fire ganger i fylket. I prosjektområdet Lutsi-Øykjafjellet vokste det fire individer ved basis av en stor gammel eik vest for Osaland. Grå punktlav ble funnet på eik i prosjektområdet Melshei-Bråstein.



Figur 3.13. T.v. Grå punktlav (NT). Bildet er ikke tatt i prosjektområdet, men hentet fra tidligere kartlegging av arten i Rogaland. T.v. Korallkjuke (VU) som vokste i prosjektområdet.

### 3.9 Fremmede arter

Det er registrert flere fremmede arter innenfor kartleggingsområdene. Det inkluderer blant annet mispelarter, spireaarter, parkslirekne (svært høy risiko - SE), gyvel (SE), kjempespringfrø (SE), hagelupin (SE), platanlønn (SE), sitkagran (SE), høstberberis (SE) og fagerfredløs (SE). Det har i hovedsak blitt registrert fremmede arter innenfor kartlagte naturtyper, men i noen tilfeller er de mest skadelige artene registrert også utenfor naturtypelokaliteter, som parkslirekne og kjempespringfrø. En fullstendig oversikt over fremmede arter vil vises i Artskart når alle artsdata er lagt inn i Artsobservasjoner.

## 4 Referanser

### 4.1 Nettbaserte kilder

Artsdatabanken: [www.artsdatabanken.no](http://www.artsdatabanken.no)

Artsdatabanken. (2021). Norsk rødliste for arter 2021. <https://www.artsdatabanken.no/Rodliste>

Artsdatabanken. (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no>

Naturbase: <https://kart.naturbase.no/>

Temakart-Rogaland: <https://www.temakart-rogaland.no/>

### 4.2 Skriftlige kilder

Artsdatabanken (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*. Artsdatabanken, Trondheim.

Direktoratet for naturforvaltning. (2007). *Kartlegging av naturtyper - Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). Supplert med utkast til nye faktaark 2014-2018.

Miljødirektoratet. (2024). *Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2*. Veileder M-2209.